Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

21. listopadu 2024*

„Kasační opravný prostředek – Společná obchodní politika – Opatření k zajištění výkonu práv Evropské unie podle mezinárodních obchodních pravidel – Nařízení (EU) č. 654/2014 – Prováděcí nařízení (EU) 2018/886 – Celní unie – Nařízení (EU) č. 952/2013 – Celní kodex Unie – Rozhodnutí týkající se závazné informace o původu zboží (ZIPZ) přijatá vnitrostátními celními orgány – Nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 – Určení nepreferenčního původu některých motocyklů Harley-Davidson – Pojem ‚hospodářsky neodůvodněné zpracování nebo opracování' – Prováděcí rozhodnutí Evropské komise o zrušení rozhodnutí o ZIPZ – Přenesení pravomoci – Legitimní očekávání – Právo na řádnou správu – Právo být vyslechnut"

Ve věci C-297/23 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek podaný na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie dne 11. května 2023,

Harley-Davidson Europe Ltd, se sídlem v Oxfordu (Spojené království),

Neovia Logistics Services International NV, se sídlem ve Vilvorde (Belgie),

zástupci: E. Righini, avvocato, a S. Völcker, Rechtsanwalt,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelky),

přičemž další účastnicí řízení je:

Evropská komise, zástupci: F. Clotuche-Duvieusart, M. Kocjan a F. Moro, jako zmocněnkyně,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci předsedy čtvrtého senátu, C. Lycourgos (zpravodaj), předseda třetího senátu, S. Rodin, N. Jääskinen a O. Spineanu-Matei, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

* Jednací jazyk: angličtina.

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 30. května 2024,

vydává tento

Rozsudek

1 Kasačním opravným prostředkem se společnosti Harley-Davidson Europe Ltd a Neovia Logistics Services International NV domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 1. března 2023, Harley-Davidson Europe a Neovia Logistics Services International v. Komise (T-324/21, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2023:101), kterým Tribunál zamítl jejich žalobu na zrušení prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2021/563 ze dne 31. března 2021 o platnosti některých rozhodnutí týkajících se závazných informací o původu zboží (Úř. věst. 2021, L 119, s. 117, dále jen „sporné rozhodnutí“) určeného Belgickému království.

Právní rámec

Mezinárodní právo

2 Článek 2 Dohody o pravidlech původu (Úř. věst. 1994, L 336, s. 144; Zvl. vyd. 11/21, s. 231), která je obsažena v příloze 1 A Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) (Úř. věst. 1994, L 336, s. 3; Zvl. vyd. 11/21, s. 82), stanoví:

„Až do skončení pracovního programu harmonizace pravidel původu, uvedeného v části IV, Členové zajistí, aby:

[...]

b) pravidel původu nebylo používáno jako nástroje sledujícího přímo či nepřímo obchodní cíle, nehledě na opatření nebo nástroje obchodní politiky, k nimž se vztahují;

c) pravidla původu sama o sobě neměla omezující, narušující nebo rozvratné účinky na mezinárodní obchod. Nebudou klást neúměrné přísné požadavky nebo vyžadovat splnění určitých podmínek, které se netýkají opracování nebo zpracování, jako předpoklad pro stanovení země původu. Náklady nepřímo se vztahující k opracování nebo zpracování však mohou být zahrnuty pro účely použití hodnotového procentuálního kritéria [...];

[...]“

Unijní právo

Celní předpisy

– *Celní kodex Společenství*

3 Článek 25 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1992, L 302; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, s. 1, dále jen „celní kodex Společenství“), stanovil:

„Zpracování nebo opracování, u něhož se zjistí nebo u něhož lze na základě zjištěných skutečností důvodně předpokládat, že jeho jediným cílem je snaha obejít předpisy upravující v[Evropském s]polečenství obchod se zbožím z určitých zemí, se za žádných okolností nepovažuje za zpracování nebo opracování, které [...] uděluje takto vyrobenému nebo získanému zboží status původu ze země, v níž bylo provedeno.“

– *Celní kodex Unie*

4 V bodech 9 a 55 odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1; dále jen „celní kodex Unie“), se uvádí:

„(9) [Evropská u]nie je založena na celní unii. Je žádoucí, aby se v zájmu hospodářských subjektů i celních orgánů v Unii platné celní předpisy zahrnuly do jednoho kodexu. Vycházeje z myšlenky vnitřního trhu by měl uvedený kodex obsahovat obecná pravidla a postupy, které zajistí provádění tarifních opatření a dalších opatření společné politiky zaváděných na úrovni Unie v rámci obchodu se zbožím mezi Unií a zeměmi nebo územími mimo celní území Unie při zohlednění požadavků těchto společných politik. [...]

[...]

(55) V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 [SEU] je pro dosažení základních cílů, které spočívají v účinném fungování celní unie a provádění společné obchodní politiky, nezbytné a vhodné stanovit obecná pravidla a postupy vztahující se na zboží vstupující na celní území Unie nebo je opouštějící. [...]“

5 Článek 33 tohoto kodexu stanoví:

„1. Celní orgány přijmou na základě žádosti [...] rozhodnutí týkající se závazné informace o původu zboží (dále jen ‚rozhodnutí o ZIPZ‘).

[...]

3. Rozhodnutí [...] o ZIPZ je platné po dobu tří let ode dne, kdy nabývá účinku.

[...]“

6 Podle čl. 34 odst. 11 uvedeného kodexu platí:

„S cílem zajistit správné a jednotné sazební zařazení nebo určení původu zboží může [Evropská k]omise přijmout rozhodnutí požadující, aby členské státy zrušily [...] rozhodnutí o ZIPZ.“

7 Článek 59 téhož kodexu stanoví:

„Články 60 a 61 stanoví pravidla pro určení nepreferenčního původu zboží pro účely použití:

a) společného celního sazebníku [...];

b) jiných než sazebních opatření stanovených zvláštními předpisy Unie upravujícími obchod se zbožím; a

c) jiných opatření Unie týkajících se původu zboží.“

8 Článek 60 celního kodexu Unie stanoví:

„1. Zboží zcela získané v jediné zemi nebo na jediném území se považuje za zboží pocházející z této země nebo z tohoto území.

2. Zboží, na jehož výrobě se podílí více než jedna země nebo jedno území, se považuje za zboží pocházející ze země nebo území, kde došlo k jeho poslednímu podstatnému hospodářsky odůvodněnému zpracování nebo opracování, které bylo provedeno v podnicích k tomu vybavených a které vyústilo v nový výrobek nebo představuje důležitý stupeň výroby.“

9 Článek 62 tohoto kodexu stanoví:

„Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci [...], kterými se stanoví pravidla, podle nichž se zboží, u něhož je nezbytné určit nepreferenční původ pro účely použití opatření Unie uvedených v článku 59, považuje za zcela získané v jedné zemi nebo na jediném území nebo za zboží, k jehož poslednímu podstatnému hospodářsky odůvodněnému zpracování nebo opracování, které bylo provedeno v podnicích k tomu vybavených a které vyústilo v nový výrobek nebo představuje důležitý stupeň výroby, došlo v jedné zemi nebo na jediném území, podle článku 60.“

– *Nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446*

10 V bodě 21 odůvodnění nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie (Úř. věst. 2015, L 343, s. 1), se uvádí:

„Aby se zabránilo manipulaci s původem dovezeného zboží za účelem vyhýbání se uplatňování obchodněpolitických opatření, nemělo by se poslední podstatné zpracování nebo opracování v některých případech považovat za hospodářsky odůvodněné.“

11 Článek 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, nadepsaný „Hospodářsky neodůvodněné zpracování nebo opracování (čl. 60 odst. 2 [celního kodexu Unie])“, stanoví:

„Má se za to, že operace zpracování nebo opracování provedená v jiné zemi či na jiném území není hospodářsky odůvodněná, jestliže je na základě dostupných skutečností určeno, že účelem této operace bylo zamezit použití opatření uvedených v článku 59 [celního kodexu Unie].

[...]

Má-li se v případě zboží, na něž se nevztahuje příloha 22-01, za to, že poslední opracování nebo zpracování není hospodářsky odůvodněné, pak se má za to, že k poslednímu podstatnému hospodářsky odůvodněnému zpracování nebo opracování zboží, které vyústilo v nový výrobek nebo představuje důležitý stupeň výroby, došlo v zemi či na území, kde má svůj původ větší část materiálů určená na základě hodnoty těchto materiálů.“

Právní úprava týkající se společné obchodní politiky

– *Nařízení (EU) č. 654/2014*

12 Článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014 ze dne 15. května 2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu a o změně nařízení Rady (ES) č. 3286/94, kterým se stanoví postupy Společenství v oblasti společné obchodní politiky k zajištění výkonu práv Společenství podle mezinárodních obchodních pravidel, zejména pravidel sjednaných v rámci Světové obchodní organizace (Úř. věst. 2014, L 189, s. 50), stanoví:

„Toto nařízení se použije:

[...]

c) za účelem vyvážení koncesí nebo jiných závazků, k němuž může opravňovat použití ochranného opatření ze strany třetí země buď na základě článku 8 Dohody WTO o ochranných opatřeních nebo na základě ustanovení, která upravují ochranná opatření, obsažených v jiných mezinárodních obchodních dohodách, včetně dohod regionálních či dvoustranných;

[...]“

13 Článek 4 nařízení č. 654/2014 stanoví:

„1. Je-li pro ochranu zájmů Unie v případech uvedených v článku 3 třeba určitého zásahu, přijme Komise prováděcí akty, kterými stanoví vhodná opatření obchodní politiky. [...]

2. Prováděcí akty přijaté podle odstavce 1 musí splňovat tyto podmínky:

[...]

c) v případě vyrovnávání koncesí či jiných závazků podle ustanovení o ochranných opatřeních obsažených v mezinárodních obchodních dohodách musí být zásah Unie, v souladu s podmínkami Dohody WTO o ochranných opatřeních nebo ustanoveními o ochranných opatřeních, která jsou uvedena v jiných mezinárodních obchodních dohodách, včetně regionálních či dvoustranných dohod, na jejichž základě se ochranné opatření uplatňuje, v podstatě rovnocenný úrovni koncesí či jiných závazků, jež byla dotčena ochranným opatřením;

[...]“

– *Prováděcí nařízení (EU) 2018/724*

14 Článek 1 prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/724 ze dne 16. května 2018 o některých opatřeních obchodní politiky týkajících se určitých výrobků pocházejících ze Spojených států amerických (Úř. věst. 2018, L 122, s. 14), stanoví:

„Komise zašle neprodleně, nejpozději však do 18. května 2018, Radě WTO pro obchod se zbožím písemné oznámení, že ode dne 20. června 2018 pozastavuje Unie uplatňování celních koncesí podle [Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994] na obchod s USA s ohledem na dovoz výrobků uvedených v příloze I a příloze II, aby bylo možno na dovoz těchto výrobků pocházejících z USA uplatňovat dodatečná cla, nevysloví-li Rada pro obchod se zbožím nesouhlas.“

– *Prováděcí nařízení (EU) 2018/886*

15 Podle článku 1 prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/886 ze dne 20. června 2018 o některých opatřeních obchodní politiky týkajících se určitých výrobků pocházejících ze Spojených států amerických a o změně prováděcího nařízení (EU) 2018/724 (Úř. věst. 2018, L 158, s. 5) Unie uplatní dodatečná cla na dovoz některých výrobků pocházejících ze Spojených států amerických, mezi které byly zařazeny motocykly se spalovacím pístovým motorem s vnitřním spalováním s obsahem válců převyšujícím 800 cm^3. Z článku 2 prováděcího nařízení 2018/886 vyplývá, že v první fázi se na dovoz těchto výrobků uplatní ode dne 22. června 2018, vedle sazby smluvního cla ve výši 6 %, dodatečné clo se sazbou ve výši 25 % a poté ve druhé fázi, v zásadě nejpozději ode dne 1. června 2021, další dodatečné clo ve výši 25 %.

Skutečnosti předcházející sporu

16 Skutečnosti předcházející sporu jsou vylíčeny v bodech 20 až 38 napadeného rozsudku. Pro účely tohoto řízení je lze shrnout následovně.

17 V červnu 2018 vláda Spojených států amerických uložila dodatečná cla ve výši 25 % na dovoz oceli a 10 % na dovoz hliníku z Unie s cílem zvýhodnit a zvýšit domácí výrobu těchto výrobků. V reakci na zavedení těchto dodatečných cel přijala Komise prováděcí nařízení 2018/886, kterým se stanoví uplatňování dodatečných cel na dovoz některých výrobků pocházejících ze Spojených států amerických, mezi něž náleží motocykly se spalovacím pístovým motorem s vnitřním spalováním s obsahem válců převyšujícím 800 cm^3.

18 Harley-Davidson Inc., americká společnost, která se specializuje na výrobu motocyklů, se o posledně uvedených dodatečných clech dozvěděla po zveřejnění tohoto prováděcího nařízení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

19 Dne 25. června 2018 Harley-Davidson předložila Securities and Exchange Commission (Komise pro cenné papíry a burzu, Spojené státy) zprávu na formuláři *Form 8-K Current Report* (dále jen „formulář 8-K“), jejímž účelem bylo informovat akcionáře řečené společnosti o uplatňování dodatečných cel přijatých Unií prováděcím nařízením 2018/886, jakož i o dopadech těchto cel na její činnost.

20 Ve formuláři 8-K uvedla Harley-Davidson zejména následující:

„Evropská unie přijala cla na různé výrobky vyrobené ve Spojených státech amerických, včetně motocyklů Harley-Davidson. Tato cla, která vstoupila v platnost 22. června 2018, byla zavedena v reakci na cla, která Spojené státy americké zavedly na ocel a hliník vyvážené z [Unie] do Spojených států.

V důsledku toho se cla [Unie] na motocykly Harley-Davidson vyvážené ze Spojených států amerických zvýšila z 6 % na 31 %. Společnost Harley-Davidson odhaduje, že tato cla budou mít za následek dodatečné náklady ve výši přibližně 2 200 [amerických dolarů (USD)] na jeden motocykl vyvážený ze Spojených států amerických do [Unie].

[...]

Proto, aby společnost Harley-Davidson čelila značným nákladům spojeným s tímto dlouhodobým celním zatížením, zavede plán přesunu výroby motocyklů určených pro [Unii] ze Spojených států amerických do svých mezinárodních zařízení s cílem vyhnout se celnímu zatížení. Společnost Harley-Davidson předpokládá, že zvýšení výroby v mezinárodních zařízeních si vyžádá další investice a může trvat nejméně 9 až 18 měsíců, než bude zcela dokončena.“

21 Po zveřejnění formuláře 8-K společnost Harley-Davidson vybrala své zařízení v Thajsku jako místo výroby některých svých motocyklů určených pro unijní trh.

22 Harley-Davidson požádala o ujištění ohledně určení země původu těchto motocyklů. Harley-Davidson a Neovia Logistics Services International, zprostředkovatel poskytující společnosti Harley-Davidson logistickou pomoc při jejích operacích dovozu motocyklů do Unie přes Belgii, proto dne 25. ledna 2019 společně podaly belgickým celním orgánům první dvě formální žádosti o rozhodnutí o ZIPZ, které se týkaly dvou druhů motocyklů. Následně byly podány další tři žádosti o rozhodnutí o ZIPZ, které se týkaly dalších tří druhů motocyklů.

23 Dne 31. ledna 2019 se belgické orgány zúčastnily schůze s Komisí ohledně prvních dvou žádostí o rozhodnutí o ZIPZ. V návaznosti na tuto schůzi Komise vydala neformální stanovisko, podle kterého by vzhledem k informacím obsaženým ve formuláři 8-K nemuselo být kritérium hospodářského odůvodnění ve smyslu článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 splněno. Navzdory žádostem belgických orgánů však Komise nikdy nevydala formální stanovisko k použitelnosti tohoto ustanovení na skutkové okolnosti této věci.

24 Dne 24. června 2019 přijaly belgické celní orgány podle čl. 33 odst. 1 celního kodexu Unie dvě rozhodnutí o ZIPZ, kterými uznaly a osvědčily, že dva druhy motocyklů Harley-Davidson, na něž se vztahovaly první dvě žádosti o rozhodnutí o ZIPZ zmíněné v bodě 22 tohoto rozsudku, pocházejí z Thajska. Tyto orgány následně stejným způsobem vyřídily další tři žádosti o rozhodnutí o ZIPZ, které jsou rovněž zmíněny v bodě 22 tohoto rozsudku. Dne 21. srpna 2019 oznámily první dvě rozhodnutí o ZIPZ Komisi.

25 Dne 5. října 2020 informovala Komise belgické orgány o svém záměru požádat je o zrušení prvních dvou rozhodnutí o ZIPZ. Dne 13. listopadu 2020 odpověděly belgické orgány Komisi, že s takovou žádostí o zrušení nesouhlasí. Dne 23. prosince 2020 zahájila Komise formální řízení za účelem přijetí sporného rozhodnutí.

26 Dne 5. března 2021 předložila Komise návrh sporného rozhodnutí všem národním delegacím Výboru pro celní kodex Unie, odboru pro původ zboží, v rámci písemného poradního postupu. Čtyři členské státy zaslaly připomínky k návrhu sporného rozhodnutí a vyjádřily nesouhlas se stanoviskem, které Komise v tomto návrhu vyjádřila. Dne 29. března 2021 zaslala Komise Výboru pro celní kodex Unie, odboru pro původ zboží, souhrnnou zprávu, v níž uvedla, že 23 členských států, které nezaujaly stanovisko, s návrhem sporného rozhodnutí mlčky souhlasilo.

27 Dne 31. března 2021 přijala Komise sporné rozhodnutí, které oznámila Belgickému království dne 6. dubna 2021 a které bylo následujícího dne zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*, a požádala belgické orgány, aby zrušily první dvě rozhodnutí o ZIPZ.

28 V bodech 6, 7 a 9 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise uvedla:

„(6) Po zveřejnění opatření obchodní politiky Evropské unie podal[a Harley-Davidson] spolu s formulářem 8-K [...], předložen[ým v] červn[u] 2018 [komisi pro cenné papíry a burzu], svůj plán přesunout výrobu některých motocyklů určených na trh Evropské unie ze Spojených států amerických do [svých] mezinárodních zařízení v jiné zemi s cílem vyhnout se opatřením obchodní politiky Evropské unie.

(7) I když vyhnutí se obchodněpolitickým opatřením nemusí být nutně jediným účelem přesunu výroby, jsou na základě dostupných skutečností podmínky uvedené v čl. 33 prvním pododstavci [nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446] splněny. Operace zpracování nebo opracování provedené v poslední zemi výroby se proto nepovažují za hospodářsky odůvodněné. V důsledku toho má být určení nepreferenčního původu motocyklů založeno na třetím pododstavci téhož článku 33.

[...]

(9) Jelikož určení nepreferenčního původu motocyklů, na něž se vztahují rozhodnutí o ZIPZ uvedená v příloze, není založeno na pravidle stanoveném v čl. 33 třetím pododstavci [nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446], považuje Komise toto určení nepreferenčního původu za neslučitelné s čl. 60 odst. 2 [celního kodexu Unie] ve spojení s článkem 33 [nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446].“

29 Po přijetí sporného rozhodnutí belgické orgány dopisem ze dne 16. dubna 2021 adresovaným společnosti Neovia Logistics Services International informovaly navrhovatelky, že ruší všech pět rozhodnutí o ZIPZ přijatých ohledně dovozu motocyklů vyrobených v Thajsku společností Harley-Davidson do Unie.

Žaloba k Tribunálu a napadený rozsudek

30 Žalobou podanou k Tribunálu se společnosti Harley-Davidson Europe a Neovia Logistics Services International domáhaly zejména zrušení sporného rozhodnutí.

31 V rámci žaloby vznesly šest žalobních důvodů znějících na zrušení a vycházejících:

– první z porušení povinnosti uvést odůvodnění a poradního postupu před přijetím sporného rozhodnutí;

– druhý ze zjevně nesprávného posouzení;

– třetí z nesprávného výkladu a použití článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446;

– čtvrtý z protiprávnosti článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446;

– pátý z porušení obecných zásad unijního práva, jakož i Listiny základních práv Evropské unie a

– šestý ze zneužití pravomoci Komise k politickým účelům.

32 Napadeným rozsudkem Tribunál zamítl těchto šest žalobních důvodů znějících na zrušení a žalobu zamítl v plném rozsahu.

Návrhová žádání účastnic řízení o kasačním opravném prostředku

33 Navrhovatelky navrhují, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek,

– zrušil sporné rozhodnutí a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení vynaložených navrhovatelkami v řízení před Soudním dvorem i před Tribunálem.

34 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zamítl kasační opravný prostředek;

– uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

35 Navrhovatelky na podporu kasačního opravného prostředku uplatňují tři důvody, z nichž první vychází z nesprávného výkladu článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, druhý, předložený podpůrně, z překročení mezí přenesení pravomoci obsaženého v článku 62 celního kodexu Unie a třetí z porušení práva na řádnou správu.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného výkladu článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446

Argumentace účastnic řízení

36 První důvod kasačního opravného prostředku, rozčleněný do tří částí, se týká výkladu článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 provedeného Tribunálem.

37 V rámci první části tohoto důvodu navrhovatelky tvrdí, že Tribunál nezohlednil cíl a kontext tohoto ustanovení.

38 Cíl uvedeného ustanovení spočívá v upřesnění obsahu čl. 60 odst. 2 celního kodexu Unie, který definuje původ výrobku podle faktického kritéria spočívajícího v identifikaci poslední země nebo území, kde byla dodána významná přidaná hodnota. Tribunál toto objektivní kritérium změnil na subjektivní, když Komisi umožnil provést hierarchické posouzení subjektivních prvků.

39 Článek 25 celního kodexu Společenství, který spočíval na subjektivním kritériu, byl přitom odstraněn z důvodu systémových problémů a obtíží při jeho provádění. Toto kritérium bylo podle navrhovatelek faktorem právní nejistoty a bylo v rozporu s článkem 2 Dohody o pravidlech původu, jenž zakazuje používání těchto pravidel jako nástroje sledujícího obchodní cíle či stanovení podmínek, které se netýkají opracování nebo zpracování, v těchto pravidlech.

40 Článek 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, jak byl vyložen v napadeném rozsudku, zavádí podle navrhovatelek domněnku, kterou lze vyvrátit jen velmi obtížně a podle které v případě, kdy se přesunutí výroby časově shoduje s přijetím opatření obchodní politiky, je hlavním důvodem tohoto přesunu bez ohledu na jeho ekonomické důvody obejití tohoto opatření.

41 S ohledem na cíl uvedený v bodě 21 odůvodnění nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, a sice cíl zabránit „manipulaci“ s původem dovezeného zboží za účelem vyhýbání se uplatňování obchodněpolitických opatření, je článek 33 tohoto nařízení v přenesené pravomoci ustanovením proti obcházení, které musí být stejně jako v daňové oblasti nebo v oblasti antidumpingových cel vykládáno restriktivně. Toto ustanovení se, stejně jako článek 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie (Úř. věst. 2016, L 176, s. 21), vztahuje jen na ty přesuny výroby, které by v případě neexistence dotčených obchodněpolitických opatření zjevně neměly žádný smysl.

42 V rámci druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že Tribunál vyložil článek 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 tak, že jakákoli reakce podniku na unijní obchodněpolitická opatření téměř nevyvratitelně představuje porušení tohoto ustanovení.

43 Tribunál namísto určení, zda k přesunu výroby došlo z rozumných důvodů nesouvisejících s obcházením unijních obchodněpolitických opatření, prakticky povolil Komisi nově definovat zemi původu tak, aby odpovídala cílům těchto opatření. Uložil navrhovatelkám povinnost vyvrátit domněnku porušení článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, přestože hospodářský subjekt může svobodně určovat svou vlastní obchodní politiku na základě důvodů souvisejících s obchodní efektivitou, jako je například právo na volbu struktury své činnosti tak, aby omezil svůj daňový dluh, které bylo uznáno v bodě 73 rozsudku ze dne 21. února 2006, Halifax a další (C-255/02, EU:C:2006:121).

44 Tribunál navíc dospěl k nesprávnému závěru, že článek 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 neomezuje svobodu podnikání, a v napadeném rozsudku podal výklad, kterým je nepatřičně omezena svoboda podniků zvolit si místo výroby. Skutečnost, že nové modely motocyklů, které byl vyrobeny výlučně v Thajsku, musí být podle odůvodnění Tribunálu považovány za modely s původem ve Spojených státech, představuje další omezení této svobody.

45 V rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že v napadeném rozsudku došlo k nesprávnému právnímu posouzení v souvislosti s důkazním standardem, kterého by Komise měla dosáhnout, aby na hospodářský subjekt přenesla povinnost prokázat, že přesun jeho činnosti je hospodářsky odůvodněný. Závěr Tribunálu, že časová shoda mezi přijetím opatření obchodní politiky a přesunem výroby postačuje k prokázání domněnky, že tento přesun není hospodářsky odůvodněný, je nesprávný. V argumentační části nesprávně vyložil bod 29 rozsudku ze dne 13. prosince 1989, Brother International (C-26/88, EU:C:1989:637).

46 Tribunál navíc vyložil pojem „dostupné skutečnosti“ ve smyslu článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 selektivně, když na navrhovatelky přenesl důkazní břemeno výhradně na základě formuláře 8-K. Toto ustanovení přitom Tribunálu ukládalo povinnost zkoumat všechny dostupné skutečnosti, takže Tribunál tím, že nezohlednil důkazy z doby po zveřejnění tohoto formuláře, zkreslil tyto skutečnosti a dopustil se zjevně nesprávného posouzení. S ohledem na existující důkazy by měl Soudní dvůr konstatovat, že se Tribunál dopustil pochybení, neboť i přesto, že spouštěčem přesunu výroby bylo přijetí dotčeného opatření obchodní politiky, hlavním či dominantním cílem tohoto přesunu nebylo nutně vyhnout se tomuto opatření.

47 Komise má za to, že argumenty uvedené v rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku týkající se zkreslení důkazů jsou nepřípustné, protože navrhovatelky přesně nevysvětlily, jakých pochybení v analýze se měl Tribunál dopustit. První důvod kasačního opravného prostředku je podle ní každopádně neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

48 V rámci prvních dvou částí prvního důvodu kasačního opravného prostředku, které je třeba projednat společně, navrhovatelky Tribunálu vytýkají, že nesprávně vyložil kritérium stanovené v čl. 33 prvním pododstavci nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, podle kterého se má za to, že operace zpracování nebo opracování provedená v jiné zemi či na jiném území není hospodářsky odůvodněná, „jestliže je na základě dostupných skutečností určeno, že účelem této operace bylo zamezit použití opatření uvedených v článku 59 [celního kodexu Unie]“, jako jsou opatření dotčená v projednávané věci.

49 Tribunál v první řadě vyložil v bodě 58 napadeného rozsudku výraz „účelem této operace bylo zamezit“ uvedený v daném ustanovení s přihlédnutím k tomu, že pojem „účel“ je v tomto výrazu použit v jednotném čísle, takže i přesto, že zamezení obchodněpolitickému opatření nemusí být jediným účelem rozhodnutí přesunout výrobu, musí tento účel být určující. V bodě 62 tohoto rozsudku Tribunál dospěl k závěru, že uvedené ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že pokud se na základě dostupných skutečností ukáže, že hlavním nebo dominantním účelem přesunu bylo zamezit použití unijních obchodněpolitických opatření, musí být tento přesun považován za operaci, která v zásadě nemůže být hospodářsky odůvodněná.

50 Takový výklad není přitom stižen žádným nesprávným právním posouzením. Konkrétně čl. 33 první pododstavec nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 nelze – přestože navrhovatelky tvrdí opak – vykládat tak, že by se vztahoval jen na ty přesuny výroby, které by v případě neexistence dotčených obchodněpolitických opatření zjevně neměly žádný smysl.

51 Zaprvé k argumentu navrhovatelek, podle kterého se má obdobně použít rozsudek ze dne 21. února 2006, Halifax a další (C-255/02, EU:C:2006:121), v jehož bodě 73 rozhodl Soudní dvůr, že v oblasti daně z přidané hodnoty má hospodářský subjekt právo na volbu struktury své činnosti tak, aby omezil svůj daňový dluh, je třeba konstatovat, že i za předpokladu, že by tento rozsudek mohl být obdobně použit na situaci dotčenou v projednávané věci, spočívá tento argument na jeho neúplném výkladu.

52 V bodě 62 napadeného rozsudku podal totiž Tribunál výklad čl. 33 prvního pododstavce nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 obdobný výkladu, který podal Soudní dvůr v oblasti daně z přidané hodnoty v bodech 75 a 86 rozsudku ze dne 21. února 2006, Halifax a další (C-255/02, EU:C:2006:121), a podle kterého je pro zjištění existence zneužití nezbytné, aby ze všech objektivních okolností vyplývalo, že hlavním účelem dotčených plnění je získání daňového zvýhodnění.

53 Zadruhé je výklad provedený Tribunálem v bodě 62 napadeného rozsudku, podle kterého je rozhodujícím kritériem pro použitelnost tohoto článku 33 hlavní nebo dominantní účel operace, nezbytný k zajištění užitečného účinku tohoto ustanovení. Toto ustanovení by totiž bylo do značné míry zbaveno účinku, kdyby mělo být vykládáno tak, že se nepoužije jen z toho důvodu, že vedle hlavního nebo dominantního účelu zamezit použití unijních obchodněpolitických opatření sleduje přesun výroby i jiné, druhotné cíle.

54 Zatřetí k argumentu navrhovatelek, že výklad čl. 33 prvního pododstavce nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 provedený Tribunálem, který v podstatě potvrzuje výklad přijatý Komisí ve sporném rozhodnutí, zasahuje do jejich svobody podnikání, je třeba konstatovat, že navrhovatelky v něm kritizují bod 184 tohoto rozsudku, v němž Tribunál reaguje na obdobný argument uplatněný v řízení před ním. Navrhovatelky ovšem v kasačním opravném prostředku nenapadají bod 183 uvedeného rozsudku, v němž Tribunál konstatoval, že neupřesnily skutkové okolnosti, které by mohly prokázat, že sporné rozhodnutí nepřiměřeně omezilo jejich vlastnické právo nebo jejich svobodu podnikání.

55 Co se dále bodu 184 napadeného rozsudku týče, Tribunál v něm pro úplnost uvedl, že by případné omezení vlastnického práva nebo svobody podnikání navrhovatelek, i kdyby bylo prokázáno, bylo důsledkem nikoli sporného rozhodnutí, nýbrž prováděcího nařízení 2018/886, které zavedlo dodatečná cla.

56 Argumentace navrhovatelek týkající se údajného porušení jejich svobody podnikání je tudíž irelevantní.

57 Začtvrté z bodu 21 odůvodnění nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, podle kterého je třeba zabránit „manipulaci“ s původem dovezeného zboží za účelem vyhýbání se uplatňování obchodněpolitických opatření, nelze vyvodit, ačkoli navrhovatelky tvrdí opak, že by čl. 33 první pododstavec tohoto nařízení v přenesené pravomoci měl být vykládán tak, že se vztahuje jen na ty přesuny výroby, které by v případě neexistence dotčených obchodněpolitických opatření zjevně neměly žádný smysl, jako je tomu v případě „obcházení“ antidumpingových cel definovaného v článku 13 nařízení 2016/1036.

58 Z posledně uvedeného ustanovení nelze totiž vyvodit žádné vodítko pro účely výkladu čl. 33 prvního pododstavce nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, jelikož se týká jiné oblasti a je formulováno zcela jinak než řečený článek 33, který neobsahuje ani pojem „obcházení“, ani podrobnou definici tohoto pojmu, kterou článek 13 nařízení 2016/1036 podává.

59 Dále je třeba uvést, že výraz „manipulace“ použitý v bodě 21 odůvodnění uvedeného nařízení v přenesené pravomoci může pokrývat širokou škálu záměrných jednání, jejichž výsledkem je změna původu dováženého zboží. Ze samotného znění tohoto bodu odůvodnění vyplývá, že ze všech těchto jednání je třeba zabránit těm, jejichž cílem je vyhýbání se uplatňování obchodněpolitických opatření. Zmínění tohoto cíle, ostatně bez uvedení jeho výlučnosti, by přitom bylo nadbytečné a nemělo by užitečný účinek, kdyby byl pojem „manipulace“ byl vykládán tak, že jako takový již odkazuje jen na jednání, která nemají jiný cíl než vyhýbat se uplatňování takových unijních obchodněpolitických opatření, jako jsou opatření vyplývající z prováděcího nařízení 2018/886.

60 Pojem „manipulace“ konečně vzhledem k tomu, že v čl. 33 prvním pododstavci nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 použit není, nemůže v žádném případě umožnit vykládat toto ustanovení způsobem, který by byl neslučitelný s jeho zněním a systematikou. Výklad navrhovaný navrhovatelkami přitom nejenže nemá žádnou oporu ve znění a struktuře uvedeného ustanovení, ale navíc ohrožuje jeho užitečný účinek, jak bylo uvedeno v bodě 53 tohoto rozsudku.

61 Z výše uvedeného vyplývá, že se Tribunál v bodech 58 a 62 napadeného rozsudku nedopustil pochybení, když rozhodl, že rozhodujícím kritériem pro použitelnost článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 je hlavní nebo dominantní účel dotčené operace.

62 Ve druhé řadě dospěl Tribunál na základě tohoto výkladu v bodě 63 napadeného rozsudku k závěru, že pokud se na základě dostupných skutečností ukáže, že hlavním nebo dominantním účelem operace přesunu bylo zamezit použití unijních obchodněpolitických opatření, je na dotyčném hospodářském subjektu, aby prokázal, že hlavním nebo dominantním účelem tohoto přesunu nebylo v době, kdy bylo přijato rozhodnutí o tomto přesunu, zamezit použití takových opatření. Podle Tribunálu se takový důkaz odlišuje od následného dohledávání hospodářského odůvodnění nebo hospodárnosti tohoto přesunu.

63 Tribunál touto argumentací v žádném případě nestanovil nevyvratitelnou, či přinejmenším mimořádně obtížně vyvratitelnou domněnku. Naopak jen vyvodil důsledky ze skutečnosti, že hlavní nebo dominantní účel dotčené operace musí být možné prokázat na základě objektivních okolností, a sice dostupných skutečností.

64 Z jasného znění čl. 33 prvního pododstavce nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 totiž vyplývá, že toto ustanovení se použije jen tehdy, když lze za pomoci dostupných skutečností doložit, že účelem jednání dotyčného podniku bylo zamezit použití dotčeného obchodněpolitického opatření. Jen v případě, že tomu tak skutečně je, jsou příslušné orgány na základě tohoto ustanovení povinny považovat tuto operaci za hospodářsky neodůvodněnou.

65 V takovém případě přitom buď neexistují skutečnosti, kterými by bylo možné doložit, že hlavním nebo dominantním účelem uvedené operace je jiný účel, takže použití článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 by bylo povinné, nebo takové skutečnosti existují, ale příslušné orgány jimi nedisponují. V tomto kontextu je důvodné, aby poskytnutí těchto informací příslušným orgánům bylo na dotyčném podniku, který nejspíše, či dokonce jako jediný může jimi disponovat.

66 V tomto ohledu článek 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 nedefinuje žádnou zvláštní charakteristiku, kterou by měly mít „dostupné“ skutečnosti, zejména z časového hlediska. Není tudíž vyloučeno, že se skutečnosti stanou „dostupnými“ po rozhodnutí o uskutečnění dotčené operace, či teprve po uskutečnění této operace. Hlavní nebo dominantní účel uvedené operace však může být posouzen teprve a nejpozději v okamžiku, kdy o ní bylo rozhodnuto, jak potvrzuje použití minulého času ve výrazu „účelem [...] bylo zamezit použití“. Je nemožné, aby toto rozhodnutí bylo ovlivněno úvahami, které následovaly po něm.

67 Ve třetí řadě z argumentace Tribunálu nevyplývá, ačkoli navrhovatelky tvrdí opak, že by Komise směla posuzovat účely určité operace ze subjektivního hlediska nebo předpokládat příslušný význam těchto účelů.

68 Je pravda, že čl. 33 první pododstavec nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 ukládá povinnost identifikovat subjektivní prvek, a sice úmysl zamezit použití obchodněpolitického opatření. Toto ustanovení však směřuje k objektivnímu stanovení hlavního nebo dominantního účelu posuzované operace na základě dostupných skutečností. Jak je tedy uvedeno v bodě 75 napadeného rozsudku, konstatování určující povahy úmyslu zamezit použití obchodněpolitického opatření musí spočívat na objektivních důkazech.

69 V tomto ohledu čl. 33 první pododstavec nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 vykazuje zásadní rozdíly oproti článku 25 celního kodexu Společenství, v němž byl v souvislosti s dotčenou operací použit výraz „jediným cílem je snaha obejít předpisy upravující“ a stanovena možnost uplatnit k doložení takového cíle domněnku. Mezi napadeným rozsudkem a vůlí normotvůrce odstranit posledně uvedené ustanovení tudíž neexistuje pražádná neslučitelnost.

70 Z výše uvedených zjištění vyplývá, že neslučitelnost článku 25 celního kodexu Společenství s článkem 2 Dohody o pravidlech původu, na kterou poukazují navrhovatelky, nemůže být považována za relevantní pro posouzení výkladu čl. 33 prvního pododstavce nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 v napadeném rozsudku. Tento argument navrhovatelek je totiž založen na předpokladu, že Tribunál změnil objektivní kritérium obsažené v tomto čl. 33 prvním pododstavci na subjektivní kritérium. Jak je konstatováno v bodech 67 a 68 tohoto rozsudku, tento předpoklad je nesprávný.

71 S ohledem na výše uvedené je třeba první dvě části prvního důvodu kasačního opravného prostředku zamítnout.

72 Třetí část prvního důvodu kasačního opravného prostředku se týká režimu dokazování ustaveného v bodech 70 a 71 napadeného rozsudku. V bodě 70 Tribunál konstatoval, že mezi vstupem prováděcího nařízení 2018/886, kterým byla zavedena dodatečná cla, v platnost a oznámením dotčené operace přesunu je časová shoda. S odkazem na bod 29 rozsudku ze dne 13. prosince 1989, Brother International (C-26/88, EU:C:1989:637), učinil Tribunál závěr, že taková časová shoda může odůvodnit domněnku, že účelem přesunu je zamezit použití obchodněpolitických opatření.

73 V první větě bodu 71 napadeného rozsudku Tribunál uvedl, že z bodu 29 shora zmíněného rozsudku vyplývá, že v případě takové časové shody je na dotyčném hospodářském subjektu, aby prokázal jiný rozumný důvod pro provádění výrobních činností v zemi, kam byla výroba přesunuta, než je vyhnutí se důsledkům vyplývajícím z dotčených ustanovení.

74 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že v bodech 70 a 71 napadeného rozsudku nebyl popřen smysl bodu 29 rozsudku ze dne 13. prosince 1989, Brother International (C-26/88, EU:C:1989:637), kterého se navrhovatelky dovolávaly před Tribunálem. Ve zmíněném bodě 29 rozhodl Soudní dvůr, že v případě časové shody mezi vstupem relevantní právní úpravy v platnost a přesunem montáže součástí výrobku je na dotyčném hospodářském subjektu, aby prokázal rozumný důvod pro tento přesun, tak aby vyvrátil domněnku, že uvedený přesun byl proveden s cílem vyhnout se důsledkům vyplývajícím z této právní úpravy.

75 Je pravda, že uvedený bod 29 obsahuje výklad článku 6 nařízení Rady (EHS) č. 802/68 ze dne 27. června 1968 o společné definici pojmu původ zboží (Úř. věst. 1968, L 148, s. 1). Toto ustanovení v podstatě odpovídá článku 25 celního kodexu Společenství, který se, jak je uvedeno v bodě 69 tohoto rozsudku, zásadně liší od čl. 33 prvního pododstavce nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, jelikož výslovně stanovil možnost uplatnit domněnku.

76 Úvahy Tribunálu nejsou ovšem stiženy vadou, neboť čl. 33 první pododstavec nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 vyžaduje, aby byl na základě dostupných skutečností určen účel operace, který je třeba vykládat jako hlavní nebo dominantní účel, jak správně rozhodl Tribunál v bodech 58 a 62 napadeného rozsudku.

77 Tribunál v bodě 70 napadeného rozsudku vycházel z dostupných skutečností a zaměřil se jak na účel přesunu výroby společnosti Harley-Davidson, který tato společnost uvedla ve formuláři 8-K, tak na časovou shodu mezi vstupem prováděcího nařízení 2018/886 v platnost a oznámením tohoto přesunu.

78 Tribunál v tomto ohledu v bodě 70 napadeného rozsudku zejména konstatoval, že Harley-Davidson pouze tím, že ve formuláři 8-K uvedla, že se chce přesunem výroby „vyhnout celnímu zatížení“ vyplývajícímu ze vstupu dodatečných cel v platnost, sledovala jako svůj hlavní nebo dominantní účel zamezit použití těchto obchodněpolitických opatření. V této souvislosti poukázal na to, že z účelu a obsahu formuláře 8-K je zřejmé, že tento formulář, datovaný 25. červnem 2018, byl zveřejněn v bezprostřední reakci na zveřejnění prováděcího nařízení 2018/886, a to pouhých pět dní po tomto zveřejnění a tři dny po vstupu tohoto prováděcího nařízení v platnost.

79 Na základě těchto skutečností mohl Tribunál, aniž porušil čl. 33 první pododstavec nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, mít za to, že bylo *prima facie* doloženo, že účelem dotčeného přesunu bylo zamezit použití obchodněpolitických opatření. Bylo tedy na dotyčném hospodářském subjektu, aby prokázal jiný rozumný důvod ukazující na to, že hlavní nebo dominantní účel dané operace nesouvisel s tímto účelem.

80 K údajnému zkreslení důkazů Tribunálem je třeba konstatovat, že se navrhovatelky ve skutečnosti domáhají nového posouzení důkazů, aniž dostatečně přesně uvedly zkreslení vytýkané Tribunálu či prokázaly pochybení v analýze, která podle jejich názoru vedla Tribunál k tomuto zkreslení. Takové zpochybnění je tedy ve fázi kasačního opravného prostředku nepřípustné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. června 2023, Severstal a NLMK v. Komise, C-747/21 P a C-748/21 P, EU:C:2023:459, bod 52).

81 S ohledem na vše výše uvedené je třeba zamítnout i třetí část prvního důvodu kasačního opravného prostředku, potažmo tento důvod kasačního opravného prostředku v celém rozsahu.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z překročení mezí přenesení pravomoci obsaženého v článku 62 celního kodexu Unie

Argumentace účastnic řízení

82 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku uplatněného podpůrně navrhovatelky Tribunálu vytýkají nesprávné právní posouzení obsažené v bodech 86 až 90 napadeného rozsudku. Článek 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, jak byl vyložen v napadeném rozsudku, je podle nich v rozporu s článkem 290 SFEU, protože mění některé podstatné prvky čl. 60 odst. 2 celního kodexu Unie.

83 Tímto výkladem bylo objektivní kritérium stanovené ve zmíněném čl. 60 odst. 2 a založené na hospodářském odůvodnění operace nahrazeno subjektivním kritériem založeným na úmyslu hospodářského subjektu. Uvedený výklad podle navrhovatelek znamená, že se připouští, že Komise učinila politickou volbu v rozporu s politickou volbou normotvůrce, která zrušením článku 25 celního kodexu Společenství spočívala v opuštění tohoto subjektivního kritéria. Tento výklad narušuje hierarchii norem a podkopává právní jistotu, protože aktem v přenesené pravomoci zavádí jiné právo, než které zavedl legislativní akt.

84 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

85 Druhý důvod kasačního opravného prostředku směřuje k určení protiprávnosti článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446, jak je vykládán Tribunálem.

86 Vzhledem k tomu, že ustanovení unijního práva nelze považovat za neplatná, je-li možné je vykládat způsobem, který zajistí jejich soulad s pravidly vyšší právní síly [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2023, Ligue des droits humains (Ověření zpracování údajů dozorovým úřadem), C-333/22, EU:C:2023:874, bod 57], lze tento důvod chápat jen tak, že v podstatě zpochybňuje výklad čl. 33 prvního pododstavce nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 podaný Tribunálem.

87 Argumentace navrhovatelek vychází ovšem z předpokladu, že podle výkladu čl. 33 první pododstavec nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 tak, že obsahuje subjektivní kritérium. Jak je uvedeno v bodech 67 a 68 tohoto rozsudku, tento předpoklad je nesprávný.

88 Druhý důvod kasačního opravného prostředku je tedy třeba zamítnout.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení práva na řádnou správu

Argumentace účastnic řízení

89 Třetí důvod kasačního opravného prostředku je rozčleněn do dvou částí.

90 V rámci první části navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 166 až 169 napadeného rozsudku rozhodl, že porušení práva být vyslechnut, jehož se měla dopustit Komise, neodůvodňuje zrušení sporného rozhodnutí. Z bodu 46 rozsudku ze dne 21. září 2017, Feralpi v. Komise (C-85/15 P, EU:C:2017:709), a z bodu 56 rozsudku ze dne 16. ledna 2019, Komise v. United Parcel Service (C-265/17 P, EU:C:2019:23), vyplývá, že toto právo představuje podstatnou formální náležitost. Rozhodující otázkou je, zda dotyčný podnik mohl mít šanci, jakkoliv omezenou, zajistit si lepší procesní obranu.

91 Toto kritérium je v projednávaném případě splněno, neboť navrhovatelky mohly uplatnit řadu faktických důkazů předložených Tribunálu o tom, že přesun výroby byl hospodářsky odůvodněný. Je třeba rovněž zohlednit obrácení důkazního břemene z důvodu domněnky stanovené při použití článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446.

92 I kdyby správné použití článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 v projednávané věci záviselo pouze na právních otázkách, což navrhovatelky zpochybňují s ohledem na body 64 a 72 napadeného rozsudku, právo předkládat právní argumenty je součástí práva být vyslechnut, zejména s ohledem na rozdílnost názorů Komise a belgických orgánů a na odmítavý postoj Komise k poskytnutí formálního stanoviska k výkladu článku 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446.

93 V rámci druhé části třetího důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že Tribunál nesprávně vyložil zásadu legitimního očekávání, zásadu právní jistoty a právo na řádnou správu.

94 Tribunál zaprvé v bodech 145 až 147 napadeného rozsudku nezohlednil body 10 až 12 rozsudku ze dne 3. března 1982, Alpha Steel v. Komise (14/81, EU:C:1982:76), ani body 35 až 38 rozsudku ze dne 17. dubna 1997, de Compte v. Parlament (C-90/95 P, EU:C:1997:198), z nichž vyplývá, že neslučitelnost právního aktu s unijním právem nepředstavuje absolutní překážku uplatnění zásady legitimního očekávání. V tomto ohledu je rozhodující, zda tento akt poskytuje jednotlivci výhodu.

95 V projednávané věci vyvolala rozhodnutí o ZIPZ legitimní očekávání, na jejichž základě byla přijata významná obchodní rozhodnutí s dlouhodobými účinky. Sporné rozhodnutí tedy mělo být přijato v přiměřené lhůtě. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o ZIPZ jsou podle čl. 33 odst. 3 celního kodexu Unie platná tři roky, jejich zrušení přibližně dva roky po přijetí bylo zjevným porušením zásady právní jistoty a způsobilo navrhovatelkám újmu. Článek 33 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 ani nelze kvalifikovat jako „přesný“ a skutečnost, že byl takto kvalifikován, je v rozporu s bezprecedentní povahou zrušení rozhodnutí o ZIPZ Komisí.

96 Zadruhé analýza délky řízení vedeného Komisí, obsažená v bodech 175 a 176 napadeného rozsudku, není právně opodstatněná. V tomto ohledu měl Tribunál zohlednit význam věci pro dotčenou osobu. Relevantním je období od 31. ledna 2019, kdy proběhla první jednání Komise s belgickými orgány, nebo podpůrně od 24. června 2019, kdy belgické orgány přijaly první dvě rozhodnutí o ZIPZ, do 7. dubna 2021, kdy bylo zveřejněno sporné rozhodnutí. Doba přijímání sporného rozhodnutí v délce 21, resp. 26 měsíců není s ohledem na údajně zjevnou protiprávnost rozhodnutí o ZIPZ odůvodněná. V každém případě taková doba překračuje meze toho, co je přijatelné.

97 Porušení práva na řádnou správu a obecné zásady unijního práva, která vyžaduje jednat v přiměřené lhůtě, znamená, že bez ohledu na to, zda toto prodlení vedlo k porušení práva na účinnou procesní obranu, je třeba zrušit jak napadený rozsudek, tak sporné rozhodnutí, jelikož s takovým zpožděním Komise již neměla oprávnění jednat.

98 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

99 První část třetího důvodu kasačního opravného prostředku se týká bodů 166 až 169 napadeného rozsudku, v nichž Tribunál sice uznal, že Komise nesplnila povinnost vyslechnout navrhovatelky před přijetím sporného rozhodnutí, avšak rozhodl, že tato vada nepostačuje ke zrušení tohoto rozhodnutí. Tribunál tím podle navrhovatelek uplatnil jiná kritéria, než která vycházejí z judikatury Soudního dvora.

100 Tribunál v této souvislosti v bodě 162 napadeného rozsudku odkázal na judikaturu Soudního dvora, podle níž porušení práva být vyslechnut může vést ke zrušení dotčeného aktu pouze tehdy, když existuje možnost, že by správní řízení mohlo vést k jinému výsledku (rozsudek ze dne 5. května 2022, Zhejiang Jiuli Hi-Tech Metals v. Komise, C-718/20 P, EU:C:2022:362, bod 49). Toto kritérium je připomenuto i v bodě 167 napadeného rozsudku.

101 S odkazem *per analogiam* na bod 98 rozsudku ze dne 29. června 2006, SGL Carbon v. Komise (C-308/04 P, EU:C:2006:433), měl Tribunál v bodě 162 napadeného rozsudku též za to, že bylo na žalobkyních, aby předložením konkrétních důkazů nebo alespoň dostatečně spolehlivých a přesných argumentů či indicií prokázaly, že rozhodnutí Komise by mohlo být jiné, což by umožnilo konkrétně označit porušení práva na účinnou procesní obranu.

102 Tribunál tím správně identifikoval relevantní judikaturu Soudního dvora k právu každého být vyslechnut před přijetím jemu určeného individuálního opatření, které by se jej mohlo nepříznivě dotknout, jak vyplývá z čl. 41 odst. 2 písm. a) Listiny základních práv.

103 Bod 46 rozsudku ze dne 21. září 2017, Feralpi v. Komise (C-85/15 P, EU:C:2017:709), jehož se dovolávají navrhovatelky, totiž odkazuje na právo na slyšení zavedené ve zvláštním rámci nařízení Komise č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků [101 a 102 SFEU] (Úř. věst. 2004, L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81).

104 Dále je na osobě, která se dovolává porušení svého práva na účinnou procesní obranu, aby k dosažení zrušení napadeného aktu na základě článku 263 SFEU prokázala možnost, že správní řízení, které vedlo k přijetí tohoto aktu, mohlo vést k jinému výsledku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. září 2018, Infineon Technologies v. Komise, C-99/17 P, EU:C:2018:773, bod 79 a citovaná judikatura). V tomto ohledu platí, že i když osobě, která se dovolává takové vady, nelze ukládat, aby prokázala, že kdyby k takové vadě nedošlo, měl by dotčený akt obsah příznivější pro její zájmy, musí tato osoba konkrétním způsobem prokázat, že taková hypotéza není zcela vyloučena (rozsudek ze dne 28. září 2023, Changmao Biochemical Engineering v. Komise, C-123/21 P, EU:C:2023:708, bod 170 a citovaná judikatura).

105 Na základě tohoto kritéria se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když poté, co v bodě 166 napadeného rozsudku konstatoval porušení práva navrhovatelek být vyslechnuty, dospěl v bodech 167 až 170 k závěru, že ze skutkových důkazů dokládajících „hospodářské odůvodnění“ přesunu plynoucí z očekávaného nárůstu hospodářské efektivnosti nemohla vyplývat možnost, že by správní řízení mohlo vést k jinému výsledku.

106 V tomto ohledu postačí uvést, že v bodě 170 napadeného rozsudku, kterého se projednávaný kasační opravný prostředek přímo netýká a který odkazuje na body 65 a 66 téhož rozsudku, Tribunál konstatoval, že navrhovatelky nepředložily žádné konkrétní důkazy, které by mohly prokázat, že dotčený přesun byl odůvodněný především důvody nesouvisejícími se zavedením dodatečných cel stanovených prováděcím nařízením 2018/886.

107 Za těchto podmínek musí být první část třetího důvodu kasačního opravného prostředku zamítnuta.

108 Druhá část třetího důvodu kasačního opravného prostředku vychází z porušení zásady legitimního očekávání a z porušení práva navrhovatelek na řádnou správu, vyplývajících z délky řízení před Komisí.

109 Tribunál zaprvé v bodě 144 napadeného rozsudku konstatoval, aniž to bylo v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku zpochybněno, že rozhodnutí o ZIPZ přijaté na základě článku 33 celního kodexu Unie nemá za cíl ani nemůže vést k tomu, že hospodářskému subjektu definitivně zajistí, že původ zboží, který je v tomto rozhodnutí uveden, nebude následně změněn, jelikož podle čl. 34 odst. 11 celního kodexu Unie může Komise s cílem zajistit správné a jednotné sazební zařazení nebo určení původu zboží přijmout rozhodnutí požadující, aby členské státy zrušily rozhodnutí o ZIPZ.

110 Tribunál tak podal správný výklad článku 33 a čl. 34 odst. 11 celního kodexu Unie, který ostatně navrhovatelky v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku nenapadají. Tento výklad představuje dostatečný základ pro odmítnutí žalobní argumentace vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání. Jak uvádí generální advokátka v bodě 105 svého stanoviska, důvody, ze kterých Tribunál v bodech 145 až 147 napadeného rozsudku odmítl tuto argumentaci, jsou uvedeny jen pro doplnění odůvodnění uvedeného v bodě 144 téhož rozsudku. Výtky navrhovatelek týkající se bodů 145 až 147 uvedeného rozsudku tedy musí být odmítnuty jako irelevantní.

111 Zadruhé Tribunál v bodě 164 napadeného rozsudku s oporou v judikatuře Soudního dvora připomněl, že přiměřenost délky řízení se posuzuje v závislosti na okolnostech vlastních každé věci. Význam sporu pro dotčenou osobu mezi tyto okolnosti sice patří, ale je jen jednou z okolností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. května 2022, Klein v. Komise, C-430/20 P, EU:C:2022:377, bod 72 a citovaná judikatura), které musí Tribunál hodnotit jako skutkové.

112 Přiměřenost délky řízení navíc nemůže být určena za pomoci konkrétního abstraktně určeného maximálního čísla (rozsudek ze dne 12. května 2022, Klein v. Komise, C-430/20 P, EU:C:2022:377, bod 86). Totéž platí pro určení počátku této doby, když platné předpisy neobsahují přesnou úpravu, jako je tomu v projednávané věci.

113 V tomto kontextu by argumenty navrhovatelek mohly obstát jen tehdy, kdyby bylo prokázáno, že Tribunál zkreslil skutkový stav. Navrhovatelky se ovšem takového zkreslení nedovolávají a omezují se v podstatě jen na navržení nového posouzení skutkového stavu, což nespadá do

pravomoci Soudního dvora v rámci řízení o kasačním opravném prostředku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. září 2024, Anglo Austrian AAB v. ECB a Far-East, C-579/22 P, EU:C:2024:731, bod 147 a citovaná judikatura).

114 Za těchto podmínek musí být zamítnuta i druhá část třetího důvodu kasačního opravného prostředku. Tento důvod kasačního opravného prostředku tedy musí zamítnut být v celém rozsahu.

115 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy a na to, že nebylo vyhověno žádnému z důvodů kasačního opravného prostředku, musí být kasační opravný prostředek zamítnut.

K nákladům řízení

116 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný.

117 Podle čl. 138 odst. 1 téhož jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

118 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a navrhovatelky neměly ve věci úspěch, je důvodné uložit posledně uvedeným náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) **Kasační opravný prostředek se zamítá.**

2) **Harley-Davidson Europe Ltd a Neovia Logistics Services International NV ponesou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**

Podpisy.